

ваха на онѣзи, что сж достигнали въ учение до пес plus ultra¹⁾, но които не секога уйдисватъ съ дѣлото²⁾. На таквъ чело-вѣкъ требуваше да ся поручи това свързано съ толкози затруднения дѣло. Но тукъ пакъ ся ражда другъ вопросъ не по-маловаженъ отъ първиятъ, който още повече возбуждава любопитство. Знаяха ли Кирилъ и Методий българскиятъ или словенскиятъ языкъ? — Знаяха, отговарятъ грецкигъ и латинскигъ легенди и историци, тии бѣха греци (римляне, Ρώμαιοι).

Най-голъмата часть отъ писателитъ и почти сичкигъ руски не ся грижаха за това слово³⁾. Извѣстно е, каквото Византийската империя бѣше не грецка империя, а истинно римска; грецка ся нарича неправилно. Сами грецитъ (Έλληνες), като станаха една маса сосъ всемирната римска империя, имаха за честь да ся наричатъ римляне (Ρώμαιοι). Обладателитъ на извѣстниятъ тогава свѣтъ честиха⁴⁾ съ това име сичкигъ побѣжденигъ народи, освенъ евреигъ. Споредъ това общо правило на римската политика, сичкигъ народи и особно сякой чело-вѣкъ, който считаше надъ себе си римскиятъ императоръ, наричаше ся и го наричаха римлянинъ (Ρώμαιοι). Още и сега по сичката Турция сжщитъ греци наричатъ себе си римляне, което име (урумъ) имъ даватъ и самитъ турци. Само послѣ отъ какъ ся состави грецкото кралевство, грецитъ, които го населяватъ, оставиха почетното римско гражданство, което досега до сега, и зеха да ся наричатъ греци (Έλληνες, елини).

Первото побѣдоносно вторжение⁵⁾ на българитъ въ Восточната римска империя станало во времето на императора Анастасия Дикора, който царувалъ отъ 491 до 518 лѣто⁶⁾. Тии подавиха⁶⁾ Империята. Устрашенниятъ⁷⁾ императоръ на-

1) До най-висока степень. 2) Подхождатъ за работата. 3) Наименованис. 4) Почетоха. 5) Нахлуване. 6) Смазаха, задушиха. 7) Заплашениягъ.

*) Азъ приемамъ тая година за епоха, зачтото византийскигъ историци сж зели да споменаватъ българетъ съ нихното имѣ име, само отъ това време, но подъ името словене, още отъ 378 лѣто, грѣбува да ся разумѣватъ българетъ; освенъ това, споредъ изисканията на новитъ критици, за словенски племена, или за българе, требува да ся разумѣватъ и гуннитъ и аваритъ. Любопитнигъ могатъ да ся увѣрятъ за това отъ сочиненията на Ю. И. Венелина, който излия яркигъ свѣтъ на первобитната словенска история. Б. А.